תלמוד בבלי · אחרונים · גליון הש״ס · סדר נזיקין

גליון הש"ס על מכות

רבי עקיבא איגר

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

גליון הש"ס על מכות

רבי עקיבא איגר

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/גליון-השס-על-מכות/
הקובץ נוצר ב־21 בנובמבר 2026 מגרסה v39-202611200317 של הספרייה.

תוכן העניינים

דף ב. 4
דף ד: 4
דף ה. 5
דף ה: 5
דף ו. 5
דף ו: 5
דף ז: 5
דף ח. 6
דף ט: 6
דף י. 6
דף י: 6
דף יא. 6
דף יא: 6
דף יב. 6
דף יג: 7
דף יד: 7
דף טו. 7
דף טו: 7
דף טז. 7
דף טז: 7
דף כא: 7
דף כב. 8
דף כג: 8
דף כד. 8

דף ב.

תוס' ד"ה מעידין כו' וי"ל כיון דלוקין. עי' שיטה מקובצת ב"ק דף עה ע"א ד"ה עדות שאי אתה יכול להזימה:

בא"ד ועי"ל דגבי עדות דב"נ. קשה לי בזה מסוגיא דכתובות דף לג ע"א רא"א עדים זוממין ממונא משלם מלקי לא לקי משום דלאו בני התראה נינהו. משמע דאי בני התראה ראוי לומר יותר דמלקי לקי והא אם יהיה הדין דממונא לא משלם בטלה כל העדות דהוי עדות שאי אתה יכול להזימה דבזה אין דומה לב"נ דהא קרא דהזמה קאי על הממון דהא משכחת בלא אתרו. וא"כ אדרבה אם ל"צ התראה אפשר לומר יותר דמלקי לקי ולא יהיה בממון כלל דין הזמה ולא קאי עלה ועשיתם כאשר זמם. עכ"פ אם צריכין התראה א"כ משכחת בממון כאשר זמם בלא אתרו. ובאתרו אם לא ישלמו ממון יהיה בכלל עדות שאי אתה יכול להזימה:

ד"ה בעינן כו' וי"ל דמ"מ אשתו נפסלת. לכאורה עדיין קשה לר"י ביבמות דף סח דמצרי שני אינו פוסל את אשתו:

דף ד:

גמ' מה למוציא שם רע שכן לוקה ומשלם. קשה לי דהיא גופה נילף דלוקה ומשלם אלא דליכא למילף כן דמה למש"ר שכן קנס וא"כ לפרוך בקיצור מה למש"ר שכן קנס ואי דפירכת הש"ס דאם ילפי' ממש"ר נילף ג"כ דלוקה ומשלם א"כ הו"ל למנקט אי הכי יהא ג"כ לוקה ומשלם אבל לא בהך פירכא מה למש"ר. ולפי תירוצם בתוס' כתובות דף לב בשם הריצב"א דרבנן דר"מ ס"ל דאף אם עדים זוממין קנסא מ"מ אינו לוקה ומשלם דס"ל דכדי רשעתו משמע גם בממון ומלקות ניחא דלענין אין בו מעשה פרכינן דמה למש"ר דלוקה ומשלם משא"כ בעלמא דאמעט מכדי רשעתו. אבל לתירוצם קמא דתוס' שם וזה שיטת תוס' הכא בסוגיין דאי אמרי' ע"ז קנס ילפינן ממוציא שם רע יקשה כנ"ל:

שם ורבנן האי לא תענה ברעך עד שקר מאי דרשי ביה. משמע דס"ד דהש"ס דלרבנן ליכא מלקות משום לא תענה וקשה לי הא בבן גרושה מפורש דלוקין ואצטריך בזה לא תענה ואי דפירכת הש"ס דלילקי שמונים חד משום כאשר זמם וחד משום לא תענה הו"ל למנקט כך הקושיא דכמו דבבן גרושה לוקין משום לא תענה ללילקי הכא שמונים אבל לשון האי לא תענה ברעך עד שקר מאי דרשי ביה הוא מוקשה:

תוס' ד"ה ורבנן כו' משום דהוי לאו שניתן לאזהרת מיתת ב"ד. משמע דקושייתם דהו"ל לשנויי כן אלא דעדיפא מיניה משני ולא ידעתי איך יכול לתרץ א"כ תקשי בבן גרושה

אמאי לוקה. וגם לתירוצם דעדיפא מיניה משני עדיין קשה בב"ג אמאי לוקה הא הוי לאו שניתן לאזהרת מיתת ב"ד. וכן במה דהקשו דל"ל לטעמא דכדי רשעתו למה לא הקשו ביותר דאמאי לקי בב"ג וכ"ז צ"ע:

דף ה.

גמ' רבא אמר בעינן כאשר זמם. עיין כתובות לה ע"א תוס' ד"ה רבא:
תוס' ד"ה וכן וכו' אבל בעדות נפשות. תמיהני למאי הוצרכו לזה ולא בפשוטו דבממון אף דליכא עדים כלל אלא הוא בעצמו אומר לא כי אלא לויתי בע"ש או בב' בשבת מ"מ ליכא דין הזמה דהעידו בבר חיובא דאף דבלא עדים לא היה הב"ד יכולים לחייבו מ"מ הוא בעצמו שיודע האמת בר חיובא הוא ומוטל עליו לשלם משא"כ בקנס דלקושטא דמלתא אינו מוטל עליו לשלם דכ"ז שלא חייבוהו ב"ד אינו מחויב כלל. ועי' תוס' כתובות דף לג ע"ב ד"ה לאו. וכן בד"נ דבמה שיודע האמת שהרג לאו בר קטלא ואין עליו חיוב כלל להמית את עצמו וליכא חיוב רק ע"פ פסק ב"ד. והחילוק נראה נכון וברור בעזה"י:

דף ה:

רש"י ד"ה על אחת וכו' שמצינו מדה הטובה. עי' לקמן דף כג ע"א ברש"י ד"ה על אחת כמה וכמה:

דף ו.

רש"י ד"ה על אחת וכו' שמצינו מדה הטובה. עי' לקמן דף כג ע"א ברש"י ד"ה על אחת כמה וכמה:
תוס' ד"ה אמר רבא וכו' אבל לענין נמצא כו'. עי' סנהדרין לא ע"א תוד"ה שב"ש:

דף ו:

גמ' ואמר רבא מתרה שאמרו. עי' סנהדרין עא ע"א ברש"י ד"ה מתרין בו וצ"ע:

דף ז:

גמ' בבלי דעת פרט למתכוין. עי' לקמן דף ט' ע"ב ובתוס' שם ד"ה ור"י:
שם מה יער רשות. עי' לקמן דף ח' ע"א:

דף ח.

מתני' אם יש רשות לניזק. עי' ב"ק דף לב ע"ב תוד"ה דלא סגי:
שם מה היער. לעיל ז ע"ב:
גמ' הכא מענייניה. עי' סוטה דף מה ע"א:

דף ט:

תוס' ד"ה נשמט וכו' דהוי רביה. כדאיתא שבת דף קמז ע"ב:

דף י.

גמ' כי הא דרב חסדא. עיין שבת דף ל ע"א:
רש"י ד"ה רב אשי וכו' גרסי' ללמוד. רצה לתרץ דלמה הקדים ראשון דברי רב אשי לדרבינא הא רבינא קשיש מיניה לזה כתב רש"י דדברי רב אשי ללמוד ודרבינא ללמד מש"ה נקט כסדר ללמוד ואח"כ ללמד:

דף י:

גמ' זה שהרג במזיד נהרג. עיין סוטה דף ח ע"ב תוס' ד"ה מי:

דף יא.

גמ' ר"י ור' נחמיה חד אמר. עי' ב"ב טו ע"א:
שם ספר שתפרו בפשתן. עיין מגילה דף ח ע"ב ודף יט ע"א:

דף יא:

גמ' נגמר דינו. עיין יומא דף עג ע"א תוס' ד"ה וכולן:
תוס' ד"ה אפי' וכו' לא חל הנידוי כלל בעיקרו. עיין כתובות דף סט ע"א תוס' ד"ה ובשמתא:

דף יב.

רש"י ד"ה טעה יואב וכו' ולא מעל מזבחי. עי' יומא דף פג ע"א ברש"י ד"ה ולא מעל מזבחי וצ"ע:
בד"ה ה"ג אלא וכו' ואינו מוזהר על כבודו. עי' בדרשות הראנ"ח פרשת תולדות:

דף יג:

גמ' רבא אמר אתרו ביה לקטלא. עי' ברז"ה ורמב"ן סוף מסכתין:
שם ר"י סבר לאו שניתן. עי' סנהדרין דף ט ע"א:
שם חייבי כריתות ל"צ התראה. עי' יבמות דף נה ע"א ברש"י ד"ה לכרת נתנה:
שם התם לאו ה"ט. עי' ב"ק דף קה ע"ב תוספות ד"ה מאי. שבועות דף יח ע"ב תד"ה ל"ת. זבחים דף קז ע"א תד"ה אזהרה:

דף יד:

גמ' כל לא תעשה שקדמו עשה. עי' פסחים דף צה ע"ב תוס' ד"ה לא תוציא:

דף טו.

תוס' ד"ה אם וכו' דאתי עשה. עיין יבמות דף ה ע"א תוס' ד"ה ואכתי איצטריך:

דף טו:

תוס' ד"ה במאי וכו' דה"נ אמרינן בנזיר. עי' שבת דף ד ע"א תוס' ד"ה קודם. גיטין דף לג ע"א תוס' ד"ה ואפקעינהו:

דף טז.

גמ' אי דקטלה קם ליה בדרבה מיניה. קשה לי הא משכחת דהיתה טריפה דאינו חייב מיתה ומכל מקום בפשוטו היה החיוב עליו דלא יוכל לשלחה והעשה דלו תהיה לאשה וצ"ע:
תוס' ד"ה אי וכו' כיון דהרגה שלא במתכוין. קשה לי דמ"מ משכחת במזיד ולא אתרו ביה:

דף טז:

גמ' אכל פוטיתא. עיין מ"ק דף ב ע"ב תוס' ד"ה חייב:
רש"י ד"ה משום כזית נבילה שכשבולעו הוא מת. עיין חולין דף קב ע"ב ברש"י ד"ה בחיי' ואולי י"ל דנמלה זוטרא חיותיה ומת בשעת הבליעה אבל צפור אלים חיותיה:

דף כא:

גמ' א"ר ינאי בחבורה נמנו. כעין זה יבמות דף צב ע"ב:

שם ולילקי נמי משום זורע. קשה לי דבלא"ה קשה דלילקי נמי בחורש משום מחמר אחר בהמתו ואף אם אינה בהמתו מ"מ להר"ן מחמר אחר בהמה דעלמא חייב. ולכאורה מוכח מזה דשביתת בהמתו ודמחמר אינו ביו"ט כמ"ש הרמ"א סי' רמ"ו ס"ג ואפשר שלזה כיון המג"א שם ס"ק י"ב בלשונו הקצר ועי' מכות פ"ג:

שם ולוקה משום מבשל. עי' סנהדרין דף סג ע"א תוס' ד"ה על:

תוס' ד"ה החורש וכו' לכך מפרש ר"י. ועי' טורי אבן ר"ה דף ד ע"א ד"ה צדקות:

דף כב.

רש"י ד"ה מיגו דחיילא וכו' כללה נמי לדידיה. לדידה כצ"ל. תשו' נ"ב מ"ת סי' ק"כ:

תוס' ד"ה מתקיף וכו' דלא דמי. כעין זה נזיר דף לח ע"ב תוס' ד"ה וללקי:

דף כג:

רש"י ד"ה בהכרת. לשון הכרת. עי' תוי"ט פרק א משנה ב דחלה:

דף כד.

גמ' שלא ירד לאומנות חבירו. עיין ב"ב דף כ ע"ב וסנהדרין דף פא ע"א:

שם אפי' ברבית עובד כוכבים. כדאיתא בבא מציעא דף ע ע"ב:

שם דלמא כאבידה המתבקשת. סנהדרין דף קט ע"ב: